

Lerum 2025-04-22

Svenska kraftnät
Att. Registrator
Box 1200
172 24 Sundbyberg.

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter på Svenska kraftnäts förnyelse av två 400 kV-ledningar mellan Timmersdala och Stenkullen. Svk 2024/1711.

Befintlig 400 kV luftledning mellan Timmersdala och Stenkullen är cirka 12 mil lång och uppfördes på 1950-talet. Ledningen utgör en kritisk överföringsförbindelse mellan mellersta och västra Sverige. Den aktuella ledningen beräknas nå sin tekniska livslängd år 2039 och behöver därmed förnyas. Vid framtagandet av förnyelsens sträckningsförslag inom utredningskorridoren har målsättningen varit att följa befintlig ledning så långt som möjligt. På vissa kortare sträckor krävs större justeringar, främst för att undvika närliggande bostäder. Ledningen kan inte förnyas inom befintlig koncession och för att ändra nätkoncessionen för linjen krävs en ansökan enligt ellagen.

Sträckningsförslaget är längre än 15 km och antas därför medföra betydande miljöpåverkan. För att få fram relevant underlag till miljökonsekvensbeskrivningen har Svenska Kraftnät bjudit in till ett avgränsningssamråd.

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av samrådsmaterialet samt närvarat vid samrådsmötet som hölls 7 april. LNF lämnar följande synpunkter.

Omfattningen i Lerums kommun

Den föreslagna sträckningen avviker på några avsnitt från den befintliga ledningen, framför allt för att öka avståndet mellan ledningen och bostadshus. Fyra platser eller områden berörs:

Bostäder vid Uddared: Här flyttas ledningen ca 150-200 meter västerut vilket innebär ett större avstånd till de befintliga bostäderna vilket LNF bedömer vara positivt. Innebär flytten att Trulsedamm påverkas negativt?

Blåbärsås: Vid dragning av serviceväg fram till ledningen från Blåbärsåsvägen riskerar man att kraftigt skada ett växande bestånd av den fridlysta orkidén knärot. Bestämmelserna om fridlysning av knärot finns i 8§ artskyddsförordningen.

Ljungsmossen: Vid dragning av ledningen är det viktigt att inte skada den öppna vattenspegel som finns centralt på mossen. Den lilla vattenspegeln hyser ett antal skyddade arter av trollslända bland annat brun mosaikslända (VU), starrmosaikslända (EN), gungflymosaikslända (NT), metalltrollslända (VU), spjutflickslända (VU), svart ängstrollslända (EN), myrtrollslända (VU) samt amfibierna större och mindre vattensalamander samt åkergroda och vanlig groda.

Öijared: Tycks som intrånget är marginellt här. Enligt underlaget kommer arkeologiska utredningar att göras inom området.

Särskilda hänsyn som krävs i området

1. Om dragning av kraftledningar görs enligt förslag från Svenska kraftnät måste särskild hänsyn tas till förekomsten av tjäder i den föreslagna korridoren. Dessa speciella områden är lokaliserade i området kring Solvenässkogen och Hjortås.
2. Habitat för häckande fiskgjuse och duvhök måste respekteras
3. Växtplatser för knärot måste skyddas
4. I områden där rödlistade arter förekommer måste särskild hänsyn visas.
5. Historiska, fornhistoriska samt kulturella lämningar måste skyddas och säkras.

Generella riktlinjer

1. Lerums Naturskyddsförenings grundinställning följer 2 kap. 3§ Miljöbalken. Lagen anger att bästa möjliga teknik ska väljas som orsakar minsta möjliga skada och intrång på miljön och andra motstående intressen med avseende på jordbruks- och skogsbruksproduktion, störning för närboende, miljö och övrig samhällsekonomi.
2. Birdlife Sverige har riktlinjer för hur fågeldöd skall minimeras och Naturskyddsföreningens åsikt är att dessa skall följas.

Isolerhuvar, isolerade ledare, isolering av olika slag och fågelavvisare har visat sig vara effektiva skydd för att förhindra att fåglar drabbas. Birdlife Sveriges policy för kraftledningar går att finna på <https://cdn.birdlife.se/wp-content/uploads/2018/11/BirdLife-Sveriges-policy-kraftledningar.pdf>.
3. Fågelskydd har diskuterats inom Europa under många år och den europeiska kommittén för bevarande av Europas viltliv har i en rekommendation uttalat flera åtgärder som skall följas.
4. Ingen avverkning av skog för ledningsgator och transformatoranläggningar skall ske under häckningssäsong, april – juni.
5. Vid de olika grävningsarbetena som kommer att ske vid ledningsstolpar och annat måste stor hänsyn tas till vattendrag, våtmarker och lekbottnar. Risk finns för grumling, förändrade flödesriktningar och uttorkning. För respektive grävarbete skall finnas en utarbetad plan för att minimera riskerna.
6. Exploatören skall vara miljöcertifierad så att rutiner säkerställs. Detta kan tyckas självklart men då entreprenörer används i flera underliggande led finns risk för att rutiner urvattnas och inte följs. Kontrollsystem med uppföljning i alla led skall alltså finnas under hela byggtiden.

Naturskyddsföreningen Lerum

7. Kraftledningsgator kan utgöra barriärer i skogslandskapet och fragmentera värdefulla miljöer. Det behövs en anpassad skötselplan av ledningsgatorna som minskar de negativa effekterna. Genom skötsel och röjning kan bärbuskar, blommande ljusälskande örter, pollinerande insekter och fjärilar gynnas. Kanteffekterna behöver mildras genom att bryn med lågskog och buskar skapas. Detta kompletteras med uppsättning av flera olika holkar för fladdermöss, fåglar och insekter vilket kan göras i samarbete med Naturskyddsföreningen i området.

Lerums Naturskyddsförening

Catharina Pettersson
Ordförande

Tommy Aronsson
styrelseledamot

Håkan Jernehov
styrelseledamot

Eventuella frågor skickas till catharinap51@gmail.com